

Πιπίνα Τσιμικάλη

Ο Πρασινοσκούφης

Πέρυσι την παραμονή των Φώτων έγινε το κακό. Όλοι οι καλικάντζαροι που είχαν σκορπιστεί στα κεραμίδια και στις καμινάδες των σπιτιών του χωριού ήταν έτοιμοι. Με το πρώτο που θα 'βλεπαν τον παπα-Θύμιο να βγαίνει με την αγιαστούρα* του, θα 'φευγαν, θα 'τρεχαν κουτρουβαλώντας μακριά στ' ανήλιαγο και πυκνό δάσος, πίσω απ' το ψηλό βουνό. Εκεί, κάτω από ένα γέρικο έλατο, περίμενε ανοιχτή μια μικρή τρύπα που κατέβαινε, με κάτι μικρούτσικα σκαλοπάτια, βαθιά μέσα στην κατοικία τους.

Ήταν ένα σπήλαιο μικρούτσικο κι αυτό, μα όμορφο και γεμάτο από λαμπερά γυαλιά και πετράδια, κόκκινα, πράσινα, κίτρινα, άσπρα και γαλάζια, που λαμποκοπούσαν σα να βρίσκονταν έξω και να τα χτύπαε το φως κι ο ήλιος.

Μόλις έμπαινε κι ο τελευταίος καλικάντζαρος, η τρύπα έκλεινε μοναχή της και δεν μπορούσε πια να βγει κανένας έξω στη γη, παρά μονάχα του χρόνου τα Χριστούγεννα, που ξανάνοιγε πάλι μοναχή της.

Το 'ξεραν αυτό οι καλικάντζαροι, μα δεν τους ένοιαζε. Έτσι γινόταν από παλιά, από τότε που βρέθηκαν, και είχαν συνηθίσει. Έπειτα, δεν τους έλειπε και τίποτα μέσα στη σπηλιά. Και φαγητά είχε το κελάρι* τους και νεράκι καθαρό έβγαζε ο βράχος και βιβλία είχαν που τους τα διάβαζε ο παππούς, και τη δουλειά τους. Άλλοι μαγείρευαν, άλλοι συγύριζαν τη σπηλιά, άλλοι πελεκούσαν κι έδιναν όμορφα σχήματα στα πετράδια. Ως και μουσικοί ήταν ακόμα, που έπαιζαν όργανα στις γιορτές. Χώρια πια που τα βράδια, γύρω στο μακρύ τραπέζι, έλεγε καθένας την ιστορία του, πώς τα πέρασε τις δώδεκα μέρες πάνου στη γη. Κοντολογίς,* δεν περνούσανε και άσχημα.

Εκείνη τη χρονιά, η πρώτη δουλειά του Πρασινοσκούφη, του μικρού καλικάντζαρου, καθώς βγήκε πάνου στη γη, ήταν να τρέξει στα κεραμίδια του μύλου του μπαρμπα-Κώστα. Ήξερε πως ζυγώνει* ο καιρός που θα 'φτιαχνε η θεία Κώσταινα τις τηγανίτες. Κι απ' όσες τηγανίτες

* κλαδί βασιλικού, με το οποίο ο ιερέας αγιάζει τους πιστούς

* αποθήκη για τρόφιμα

* με λίγα λόγια

* πλησιάζει

είχε δοκιμάσει ο Πρασινοσκούφης, αυτές του άρεσαν πιο πολύ. Έξω φαίνονταν ροδοκόκκινες και τραγανιστές, μα μόλις τις τρύπαγε το δόντι γίνονταν μαλακές, σα λουκούμι, κι έλιωναν στο στόμα.

Από τα κεραμίδια ανέβηκε στην καμινάδα και γλίστρησε σιγά σιγά πιο κάτω να ιδεί. Επιτυχία! Η θεία Κώσταινα έψηνε τηγανίτες, κι ο μπαρμπα-Κώστας με τα παιδιά καθισμένοι στο τραπέζι περίμεναν. Και σε μια στιγμή που η μυλωνού σήκωσε τα μάτια της από το τηγάνι και κοίταξε τον άντρα της, που κάτι της είπε, ο Πρασινοσκούφης βούτηξε κι άρπαξε την πρώτη.

Κι η μυλωνού τηγάνιζε, κι ο Πρασινοσκούφης άπλωνε το χεράκι του και σούφρωνε,* όποτε έβρισκε ευκαιρία. Σιγά σιγά, μάλιστα, ξεθάρρεψε και τις βουτούσε στο βάζο με το μέλι που ήταν δίπλα. Στο τέλος έκρυψε και δύο, τις τελευταίες, σ' ένα κούφωμα* της καμινάδας, για να τις φάει αργότερα.

Ε, από το μύλο του μπαρμπα-Κώστα δεν ξεκόλλησε ο Πρασινοσκούφης όλες τις ημέρες, από του Χριστού μέχρι την παραμονή των Φώτων! Καλύτερα να πούμε πως από το τζάκι του μπαρμπα-Κώστα δεν ξεκόλλησε. Εκεί ήταν χωμένος και την παραμονή κι έτρωγε τηγανίτες, κι ούτε άκουσε το σύνθημα που έδωσε ο γερο-καλικάντζαρος, ο παππούς του, που ήτανε και αρχηγός, για να σηκωθούν να φύγουν. Σε λίγο που τις έφαγε ανέβηκε να ιδεί, μα ήταν αργά! Οι καλικάντζαροι είχαν φύγει!

Άρχισε τότε να τρέχει κατά το δάσος μ' όλα του τα δυνατά κι έφτασε ίσα ίσα τη στιγμή που έκλεινε η πόρτα της σπηλιάς τους.

– Ω, δυστυχία μου, είπε τότε το κακόμοιρο, τι θα γίνω τώρα ολομόναχο: Πού να πάω και πού να σταθώ; Αν ήταν τουλάχιστο καλοκαίρι, κάπου θα έβρισκα στο δάσος να τρυπώσω και να φάω τίποτα! Μα με τέτοιον καιρό θα κοκαλώσω!

Πραγματικά, στο ψηλό και πυκνό δάσος δεν έβλεπες τίποτ' άλλο παρά ένα παχύ στρώμα κάτασπρου χιονιού, και τα δέντρα ήτανε κι αυτά γεμάτα χιόνι, από την κορυφή μέχρι τα κάτω κλαδιά, που έγερναν από το βάρος του. Το δάσος απλωνόταν ήσυχο και σιωπηλό, τ' αγρίμια, μικρά και μεγάλα, είχαν τρυπώσει στις φωλιές τους, και μονάχα κάπου κάπου φαινόταν πάνω στο χιόνι τίποτα αχνάρια* από λύκο ή αλεπού.

* έκλεβε

* βαθούλωμα

* ίχνη, πατημασιές

– Άσχημα τα πράγματα! είπε ο Πρασινοσκούφης. Μα δεν τα 'χασε. Έκαμε μερικές βόλτες έξω από την τρύπα της σπηλιάς και κοίταζε τ' αχνάρια των παπουτσιών του. Ήταν μικρότερα από τ' αχνάρια της αλεπούς και πιο κοντά το ένα με το άλλο. Κι ήταν φυσικό αυτό, γιατί όλος όλος ο Πρασινοσκούφης δεν ήταν ψηλότερος από μια πιθαμή. Ευτυχώς που η σκουφίτσα του ήταν ψηλή και μυτερή και του χάριζε λίγο ανάστημα. Έξαφνα χτύπησε το κεφάλι του.

– Βρε, είπε, δεν πηγαίνω πάλι στην θείας Κώσταινας να περάσω το χειμώνα μου; Φωτιά στο τζάκι έχει και τον τρόπο τον ξέρω να σουφρώνω τις πίτες από το τηγάνι της. Καλά θα περάσω!

Δραστηριότητες

1. Αφού φανταστείτε τα πετράδια που έφτιαχναν οι καλικάντζαροι, μπορείτε να κατασκευάσετε και σεις τα δικά σας, αξιοποιώντας διάφορα μικρά αντικείμενα (πέρλες, ψηφίδες, χαλίκια).
2. Δημιουργούμε μελωδίες, χρησιμοποιώντας μουσικά όργανα (ακόμη και αυτοσχέδια), και τις τραγουδάμε.
3. Χωριζόμαστε σε ομάδες. Οι μισές γράφουν ή διηγούνται πώς πέρασε ο καλικάντζαρος στο σπίτι της θείας Κώσταινας, ενώ οι υπόλοιπες δίνουν ένα διαφορετικό τέλος στην ιστορία του Πρασινοσκούφη.
4. Βρίσκουμε κι άλλες ιστορίες με καλικάντζαρους και τις δραματοποιούμε.

Πιπίνα Τσιμικάλη (1903-1987)

Ασχολήθηκε περισσότερο με το παραμύθι. Έχει κάνει και μεταφράσεις. Άντλησε τα θέματά της από τη φύση, την παράδοση και την ιστορία. Ορισμένα από τα έργα της είναι: *Παραμύθια του Αισώπου*, *50 νέα παραμύθια*, *Ο χαρταετός*, *Η κόκκινη ομπρέλα*, *Ιστορίες Κατοχής κ.ά.*

Πρόταση για διάβασμα

Ζωή Βαλάση και Κατσιμιχαίοι, *Το καλικαντζαράκι των Χριστουγέννων*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

